

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De diuisione vitæ per actiuam, & contemplætiam. Quæstio 179.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

ricula, aliter boni Christiani, aliter mali. Magi, per priuatos contractus cum dæmonibus. Boni Christiani per publicam iustitiam. Mali Christiani, per signa publicæ iustitiæ.

Ad quartum dicendum, quod sicut Aug. dicit in 1ª lib. 83, quæst. Admonet nos Dominus, vt intelligamus quædam miracula etiam sceleratos homines facere, qualia sancti facere non possunt. Sed ideò non omnibus sanctis ista attribuuntur, ne perniciosissimo errore decipiantur infirmi, existimantes in talibus factis, esse maiora dona, quàm in operibus iustitiæ, quibus æterna vita comparatur.

qu. 79. a med. 10. 4

Ibid. p. 2. r. a me. 10. 4.

QUEST. CLXXIX.

De diuisione vitæ, in actiuam & contemplatiuam, in duos articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de vitæ actiuæ, & contemplatiuæ, vbi quadruplex consideratio occurrat. Quarum prima est de diuisione vitæ per actiuam & contemplatiuam. Secunda, de vitæ contemplatiuæ. Tertia, de vitæ actiuæ. Quarta, de comparatione vitæ actiuæ ad contemplatiuam.

Circa primum quærentur duo. Primo, vtum vitæ conuenienter diuidatur per actiuam & contemplatiuam?

Secundo, vtum diuisio sic sufficiens?

ARTIC. I.

Vtrum vitæ conuenienter diuidatur per actiuam & contemplatiuam?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod vitæ non conuenienter diuidatur per actiuam & contemplatiuam. Anima enim est principium vitæ per suam essentiam. Dicte enim Phil. 2. in 2. de anima, quod vitæ viuentibus est esse. Actionis autem & contemplationis principium est anima per suas potentias. Ergo videtur, quod vitæ non conuenienter diuidatur per actiuam & contemplatiuam.

846
3. dif. 35.
q. 1. a. 1.
et 1. Eth.
le. 5. cor. 2.
text. 37.
10. 2.

Præterea, Inconuenienter diuiditur prius per differentias posterioris. Actiuum autem & contemplatiuum,

M m 3

tiuum, siue speculatiuum, & practicum, sunt differentie intellectus, vt patet in tertio * de anima. Viuere autem est prius quam intelligere. Nam viuere inest viuentibus primo secundum animam vegetabilem, vt patet per Philosophum in secundo de Anima *. Ergo inconuenienter diuiditur vita per actiuam, & contemplatiuam.

text. 49.
¶ 46.
text. 34.
¶ 59.

p. 1. inter
princ. &
med.

ho. 14. no
multum
procul
an. med.

c. 4. ante
me ¶ c.
8. circa
med. 10. 2

¶ 2 Præterea, Nomen vita importat motum vt patet per Dion. 4. cap. de diu. nom. * Sed contemplatio consistit magis in quiete, secundum illud Sap. 17. Intrans in domum meam conquiescam cum illa. Ergo videtur, quod vita non conuenienter diuiditur per actiuam & contemplatiuam.

S E D contra est, quod Gregorius * super Ezechiel dicit, Duæ sunt vitæ, in quibus nos omnipotens Deus per sacrum eloquium erudit, actiua videlicet & contemplatiua.

RESPONDEO dicendum, quod illa proprie dicuntur viuentia, quæ ex seipsis mouentur seu operantur. Illud autem maximè cõuenit alicui per seipsum, quod est proprium ei, & ad quod maximè inclinatur. Et ideo vnumquodque viuens ostenditur viuere ex operatione sibi maximè propria, ad quam maximè inclinatur. Sicut plantarum vita dicitur in hoc consistere, in nutrimento & generantur. Animalium vero in eo quod sentiunt & mouentur. Hominum vero in eo quod intelligunt, & secundum rationem agunt. Vita etiã & in hominibus vita vniuscuiusque hominis videtur esse id, in quo maximè delectatur, & cui maxime intendit; & in hoc præcipuè vult quilibet conuenire amico, vt dicitur * in 9. Ezechielum, Quia ego spero in hominibus præcipuè intendunt contemplationem veritatis, quidam verò intendunt principaliter actionibus: inde est quod vita hominis conuenienter diuiditur per actiuam & contemplatiuam. Ad primum ergo dicendum, quod propria forma vniuscuiusque, faciens ipsum esse in actu, est principium operationis propriæ ipsius. Et ideo videtur esse actiua.

dicuntur
¶ habet
Ad
sumptum
um:
quod
intelle
Ad
quidem
nus tan
lebus,
dam qu
quod se
ut mori
ryf. 4.
animæ
& obliq
VITA
A D
no
templa
quod cre
luptuosa
contemp
ta per ac
¶ 2
tra vitæ
contemp
actiuam
Ergo vid
actiuam
¶ 3
tam quò
para qu
Ergo vid
quàm

dicitur esse viuentium, ex eo quod viuentia per hoc
q̄ habent esse per suā formam, tali modo operantur.

Ad secundum dicendum, quod vita vniuersaliter
sumpta, non diuiditur per actiuam & contemplati-
uam: sed vita hominis, qui speciem sortitur ex hoc
quod habet intellectum. Et ideo eadem est diuisio
intellectus & vitæ humanæ.

Ad tertium dicendum, quod contemplatio habet
quidem quietem ab exterioribus motibus. Nihilomi-
nus tamen ipsum contemplari est quidam motus intel-
lectus, prout qualibet operatio dicitur motus: secun-
dum quod dicitur * Philosophus in tertio de Anima,
quod sentire, & intelligere sunt motus quidam, pro-
ut motus dicitur actus perfecti. Et hoc modo † Dio-
nyf. 4. cap. de diuinis nominibus, ponit tres motus
animæ contemplantis, scilicet rectum, circularem,
& obliquum.

sext. 28.
tom. 2.
† p. 1. p. 1.
vñ a me.

ARTIC. II.

*Virum vita sufficienter diuidatur per actiuam
& contemplatiuam?*

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod vita,
non sufficienter diuidatur per actiuam, & con-
templatiuam. Philosophus enim in 1. Ethic. * dicit,
quod tres sunt vitæ maximè excellentes, scilicet vo-
luptuosa, civilis, (quæ videtur esse eadem actiuæ) &
contemplatiua. Insufficienter ergo videtur diuidi vi-
ta per actiuam & contemplatiuam.

847
sup. ar. 1.
& 10: ibi
notat. &
con. c. 92.
§. 4.
* cap. 5.

¶ 1. Præterea, August. 19. de ciuitate Dei*, ponit
tria vitæ genera, scilicet otiosum, quod pertinet ad
contemplationem; actiuum, quod pertinet ad vitam
actiuam. Et addit tertium ex viroque compositum.
Ergo videtur, quod insufficienter diuidatur vita per
actiuam & contemplatiuam.

4. 19. et c.
2. 10. 5.

¶ 2. Præterea, Vita hominis diuersificatur secun-
dum quod homines diuersis actionibus student. Sed
plura quàm duo sunt humanarum actionum studia.
Ergo videtur quod vita debeat in plura membra diui-
di, quàm in actiuum & contemplatiuum.

M m 4 SED

S E D contra est, quod istæ duæ vitæ significantur per duas vxores Jacob. Actiua quidem per Liam, contemplatiua verò per Rachelem. Et per duas mulieres quæ dominum hospitio receperunt: contemplatiua quidem per Mariam; actiua verò per Martham, vt Gregorius dicit * in sexto Moralium. Non tam esse hæc congrua significatio, si essent plures quam duæ vitæ. Ergo sufficienter diuiditur vita per actiuam & contemplatiuam.

cap 28. a
me d. &
ho. 14. in
Ezech. a
med.
ari præc.
ad 1.

RESPONDEO dicendum; quod sicut dictum est, & diuisio ista datur de vita humana, quæ quidem auer- ditur secundum intellectum. Intellectus autem diuiditur per actiuum, & contemplatiuum: quia finis intel- ctuæ cognitionis, vel est ipsa cognitio veritatis, quæ pertinet ad intellectum contemplatiuum: vel est alia qua exterior actio, quod pertinet ad intellectum practicum siue actiuum. Et ideo vita etiam sufficienter diuiditur per actiuam & contemplatiuam.

li 1. ca. 5.
ro. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod vita volens ponit finem in delectatione corporali, quæ communis est nobis & brutis. Vnde sicut Philosophus & ibidem dicit, est vita bestialis. Propter quod non comprehenditur sub præsentis diuisione, prout vita humana diuiditur in actiuam & contemplatiuam.

Ad secundum dicendum, quod media continentur ex extremis: & ideo virtute continentur in eis tepidum in calido & frigido, & pallidum in albo & nigro. Et similiter sub actiuo & contemplatiuo comprehenditur id quod est ex vtroque compositum. Et tamen sicut in quolibet misto prædominatur aliud simplicium; ita etiam in medio genere vitæ superpredat quandoque quidem contemplatiuum, quandoque verò actiuum.

Ad tertium dicendum, quod omnia studia huma- ram actionum, si ordinentur ad necessitatem præsentis vitæ secundum rationem rectam, pertinent ad vitam actiuam, quæ per ordinatas actiones consistit necessaria i vitæ præsentis. Si autem deseruiant concupiscentiæ.

presentia cuiusque, pertinent ad vitam voluptuosam, quae non continetur sub vita activa. Humana vero studia, quae ordinantur ad considerationem veritatis, pertinent ad vitam contemplativam.

QUEST. CLXXX.

De vita contemplativa, in octo articulos divisa.

¶ Eiusdem considerandum est de vita contemplativa.

- ¶ Et circa hoc quaeruntur octo.
- ¶ Primo, utrum vita contemplativa pertineat tantum ad intellectum, an consistat etiam in affectu?
- ¶ Secundo, utrum ad vitam contemplativam pertineant virtutes morales?
- ¶ Tertio, utrum vita contemplativa consistat solum in uno actu, aut in pluribus?
- ¶ Quarto, utrum ad vitam contemplativam pertineat consideratio cuiuscumque veritatis?
- ¶ Quinto, utrum vita contemplativa hominis in hoc statu possit elevari usque ad Dei visionem?
- ¶ Sexto, de motibus contemplationis, quos Dionysius assignat quarto capite de Divinis nominibus.
- ¶ Septimo, de delectatione contemplationis.
- ¶ Octavo, de duratione contemplationis.

848

ARTIC. I.

Utrum vita contemplativa nihil habeat in affectu, sed totum in intellectu?

inf. ar. 2.

ad 1. 6.

a 7. ad 1.

Et 3. d. 35.

q. 1. ar. 2.

Et ver. 9.

12. a. 11.

ad 11.

† l. 2. te. 3.

to. 3.

l. 6. c. 28.

cir. med.

et Ho. 14.

in Ezech.

a med.

* Ho. 14.

cir. med.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod vita contemplativa nihil habeat in affectu, sed totum in intellectu. Dicit enim * Philosophus in 2. Metaph. quod finis contemplationis est veritas. Veritas autem pertinet ad intellectum totaliter. Ergo videtur quod vita contemplativa totaliter in intellectu consistat.

¶ 2. Præterea, Gregorius dicit † in sexto Moral. quod Rachel, quae interpretatur visum principium, vitam contemplativam significat. Sed visio principij pertinet proprie ad intellectum. Ergo vita contemplativa proprie ad intellectum pertinet.

¶ 3. Præterea, Greg. dicit * super Ezech, quod ad vitam contemplativam pertinet ab exteriori actione quies.

ne quies-